

Jongeren (ver)tellen

De ervaring van jongeren bij de af- en ombouw van de JeugdzorgPlus

De af- en ombouw van de JeugdzorgPlus is in volle gang. Het aantal jongeren dat in de gesloten jeugdzorg verblijft, loopt snel terug. Wat vinden jongeren die tot de doelgroep JeugdzorgPlus behoren nu zélf van de hulp die zij ontvangen?

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd sprak met deze jongeren om te vragen hoe zij de hulp ervaren en wat volgens hen beter zou kunnen. In mei 2023 gingen inspecteurs langs bij 13 Jeugdzorg-organisaties. Daar spraken zij met 81 jongeren tussen de 9 en 19 jaar.

Hoe tevreden zijn jongeren?

Inspecteurs vroegen de jongeren hoe tevreden zij zijn over 5 thema's. De rapportcijfers op deze poster zijn het gemiddelde cijfer dat de jongeren gaven.

Wat valt op?

- Er bestaat niet één perspectief vanuit de jongeren: de inspectie ziet dat de ervaringen van jongeren erg uiteenlopen. Van positief tot negatief. Dat bevestigt dat iedere jongere **maatwerk** nodig heeft, om passende hulp te krijgen.
- De inspectie sprak met 23 jongeren die op dat moment **niet in de gesloten jeugdzorg** verbleven. Zij ontvangen een alternatieve vorm van hulp en wonen bijvoorbeeld in kleinschalige open woonvoorzieningen. Opvallend is dat deze jongeren meer tevreden zijn over het thema vrijheidsbeperkende maatregelen, dan jongeren uit de JeugdzorgPlus. Dit terwijl sommige jongeren aangaven dat ook bij hen op de groep veel vrijheidsbeperkende maatregelen worden toegepast. Daarnaast is de groep jongeren buiten de gesloten jeugdzorg meer tevreden over hun dagbesteding dan jongeren binnen de JeugdzorgPlus. De cijfers op de overige thema's komen ongeveer overeen.
- Jongeren geven aan dat zij de thema's **vrijheidsbeperkende maatregelen** en **passende hulp** het belangrijkste vinden. Daarom gaat de inspectie hierop inzoomen bij het [toezicht Ombouw JeugdzorgPlus](#).

"Ik weet niet eens hoe het is om gewoon op een groep of in een huis te wonen. Straks gaat het mis omdat ik niet weet hoe het moet, maar krijg ik de schuld dat ik mijn best niet doe."

rapportcijfer
6,3

Passende Hulp

Jongeren vinden het belangrijk dat goed wordt gekeken of de hulp past en aansluit bij wat zij op dat moment nodig hebben. Daarnaast zeggen ze soms lang op hulp te moeten wachten of minder hulp te krijgen dan ze nodig hebben. Ook willen jongeren beter worden voorbereid op zelfstandigheid of eventuele vervolgroepen.

"Mijn mentor is heel eerlijk en ze is te vertrouwen. Ze geeft me het gevoel van 'je kan me vertrouwen' en 'ik kan je helpen'. Zij is heel zorgzaam en ze is lief. Dat is een eigenschap die heel veel kan doen."

rapportcijfer
7,1

Medewerkers

Jongeren vinden het belangrijk dat ze worden gezien en dat medewerkers genoeg tijd en aandacht voor ze hebben. Daarbij vinden ze het belangrijk dat medewerkers daadwerkelijk doen wat ze zeggen, en dat ze echt gemotiveerd zijn om in de jeugdzorg te werken. Ook zegt een aantal jongeren dat er wisselingen in personeel zijn en dat dit tot onrust en onduidelijkheid kan leiden. En dat het hierdoor moeilijker is om met de medewerker een vertrouwensband op te kunnen bouwen.

"De begeleiding werkt hier alleen om geld te verdienen, niet omdat ze kinderen willen helpen. Ze zijn niet geïnteresseerd in je."

"Als er te weinig te doen is, ga ik me vervelen. Als we samen dingen gaan doen, leren we elkaar beter kennen en is er minder gedoe en ruzie. Dan is er minder vrijheidsbeperking nodig. Ik heb dan ook minder reden om weg te lopen, want activiteiten en uitjes kunnen heel leuk zijn."

rapportcijfer
6,2

Dagprogramma

Jongeren willen graag dat er meer activiteiten worden georganiseerd, die passen bij hun hobby's en talenten. Ook geeft een deel van de jongeren aan dat dagprogramma's niet altijd per individu worden ingevuld. Sommige jongeren ervaren het onderwijs meer als dagbesteding dan als les.

"Mijn kamer is gecontroleerd zonder dat ik erbij was en zonder dat ik daar van op de hoogte was. Mijn kamer is overhoop gehaald en ze hebben het niet opgeruimd. Ook zijn er dingen stuk gemaakt. Dit vind ik heel vervelend en respectloos."

rapportcijfer
5

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Uit bijna alle gesprekken komt naar voren dat er vrijheidsbeperkende maatregelen bij jongeren worden toegepast. Bijvoorbeeld vastpakken, time-outs, kamercontroles of vaste kamermomenten. Jongeren geven aan dat vrijheidsbeperkende maatregelen vaak worden ingezet als straf op het moment dat zij ongewenst gedrag vertonen. Bovendien ziet een aantal jongeren dat maatregelen op de hele groep worden ingezet, in plaats van dat het aansluit op wat iedere jongere apart nodig heeft. Aan de andere kant vinden enkele jongeren dat er (meer) vrijheidsbeperkende maatregelen zou mogen worden toegepast, bijvoorbeeld in onveilige situaties.

"Mijn telefoon en laptop zijn bij aankomst afgenomen. Het heeft zeker vijf maanden geduurd voordat ik ze terugkreeg."

"Ik heb te veel vrijheid, er zijn weinig regels. En als ik me niet aan een regel houd, dan zijn er geen consequenties. Ik vind het lastig om zelf structuur aan te brengen in mijn leven."

"Ik vind de leiding juist te los. Er zijn veel incidenten, jongeren kunnen de macht pakken. Het levert me rusteloze nachten op."

"Mijn ouders bereiken ze alleen als het mis gaat. Mijn ouders wisten niet dat ik geen behandeling had. Ze vertellen niet wat er wel goed gaat."

rapportcijfer
6,6

Betrokkenheid

Jongeren geven aan dat de mate waarin ze betrokken worden bij hun traject soms afhankelijk is van de band die ze hebben met de mentor. Jongeren vinden het belangrijk dat hun ouders en/of naasten ook goed worden betrokken. Een deel van de jongeren ervaart dat hun ouder(s) en/of naasten alleen worden betrokken als het mis gaat. Jongeren willen graag dat ook de dingen die goed gaan, worden gedeeld met hun ouders.